

Betænkning

over

- I. forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring,
- II. forslag til lov om ændring af lov om erhvervmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere.
(Om kursusnævnet),
- III. forslag til lov om ændring af lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse,
- IV. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg.
(Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløhedskasser og sygekasser),
- V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl.
(Om arbejdsløhedsunderstøttelse) og
- VI. forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven.
(Bortfald af kontingenthjælp).
(Afgivet af udvalget den 12. marts 1970).

Udvalget har i 6 møder behandlet lovforslagene og herunder haft 1 samråd med arbejdsministeren, der har besvaret en række skriftlige spørgsmål, stillet af udvalget.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Arbejdsløhedskassernes Samvirke, Brancheklubben for Restaurationsmusikere, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Garver Forbund, Den danske Købstadforening, Den forebyggende Børneforsorgs Arbejdsløhedskasse, Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer, Kristelig Arbejdsløhedskasse, De samvirkende danske Husmandsforeninger, De samvirkende danske Landboforeninger og Teknisk Landsforbund.

Ad I. forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

Med udgangspunkt i de forhandlinger, som blev ført på grundlag af forespørgselsdebatten den 29. januar 1970, har udvalget

drøftet, om det måtte være ønskeligt at søge reformen gennemført til ikrafttræden den 1. april 1970 under hensyn til de foreslåede forhøjede dagpengesatser m. v., således at disse forbedringer ville få virkning $\frac{1}{2}$ år tidligere end forudsat. Efter at arbejdsministeren over for udvalget havde erklæret sig for indforstået med dette tidligere ikrafttrædelsestidspunkt, har udvalget tilrettelagt sit arbejde med henblik på, at lovforslaget skulle kunne vedtages og stadfæstes så tidligt, at det sammen med de øvrige lovforslag, der slutter sig dertil, vil kunne træde i kraft den 1. april 1970. Udvalget har på grund af den stramme tidsplan, hvorunder det har arbejdet, i en række tilfælde måttet undlade at foretage en tilbundsgående behandling af sådanne spørgsmål, som uden større ulempe ville kunne tages op til senere drøftelse i forbindelse med en kommende ændring af loven. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at udvalget er bekendt med, at der i næste folketingsår kan forventes fremsat lovforslag vedrørende ændring af

bestemmelserne om mobilitetsfremmende ydelser (rejsehjælp og flyttehjælp m. v.). Det skal endvidere bemærkes, at udvalget fortsætter sit arbejde, som tillige omfatter andre lovforslag end de i nærværende betænkning omhandlede.

Idet udvalget henstiller, at det ovennævnte forventede lovforslag fremsættes snarest muligt i det kommende folketingsår, bemærkes, at der under udvalgsbehandlingen heraf efter nærværende udvalgs opfattelse kan være anledning til en nærmere drøftelse af en række spørgsmål, hvoraf eksempelvis nævnes:

1) Problemet, hvorvidt man med henblik på forbedring af arbejdsformidlingens arbejdsmuligheder kan fastsætte regler, hvorefter der på et tidligere tidspunkt tilgår den meddelelse om iværksatte eller forventede opsigelser. Efter lovforslagets § 57, stk. 2, der svarer til den gældende lov, skal arbejdsledige, der ønsker at modtage arbejdsløshedsdagpenge, straks ved ledighedens indtræden henvende sig til arbejdsformidlingen for at søge arbejde. I de tilfælde, hvor den pågældende er sagt op med et betydeligt opsigelsesvarsel, kunne en henvendelse til arbejdsformidlingen allerede på opsigelsestidspunktet måske medføre hel eller dog større kontinuitet i den pågældendes beskæftigelse. Noget tilsvarende ville kunne opnås, såfremt virksomheder, der planlægger et større antal afskedigelser, på et tidligt tidspunkt underrettede arbejdsformidlingen, som i så fald ville have mulighed for straks at planlægge den nødvendige indsats, om end det må forudsættes, at den i sådanne tilfælde ikke konkret ville kunne vide, hvilke personer ledigheden ville ramme. Udvalget er bekendt med, at arbejdsformidlingens publicity-virksomhed søger at tilvejebringe udvidet forståelse for tidsfaktorens betydning, ligesom man er bekendt med, at samtlige lokale arbejdsmarkedsnævne arbejder meget med problemet om varslinger af planlagte større afskedigelser. Arbejdsministeren har endvidere meddelt udvalget, at også landsarbejdsnævnet straks efter sin etablering vil blive anmodet om at behandle dette spørgsmål.

Udvalget finder, at det er af overordentlig stor betydning for arbejdsformidlingens arbejde, at der gives den meddelelse om afskedigelser på et tidligt tidspunkt, hvorved

betydelige fordele vil kunne opnås for den enkelte såvel som for arbejdsmarkedet.

2) De i lovforslaget indeholdte regler om adgang for deltidsarbejdende til at blive arbejdsløshedsforsikrede repræsenterer en nydannelse. Udvalget må udtrykke sin tilfredshed med, at man nu søger at løse et længe påpeget problem, men finder, at det formentlig efter kortere tids forløb vil være ønskeligt at foretage visse ændringer. Udvalget har herved bl. a. drøftet spørgsmålet om at nedsætte kravet til minimumsbeskæftigelsen fra 20 til 15 timers ugentligt arbejde.

3) Spørgsmålet om, hvorvidt der er større ulemper end fordele ved, at en række detailspørgsmål behandles centralt, jfr. eksempelvis bestemmelserne i §§ 20 og 44.

4) Spørgsmålet om, hvorvidt bestemmelsen i lovforslagets § 64 bør suppleres med en bestemmelse om adgang til at meddele dispensation til invalidepensionister med hensyn til 78 dages begrænsningen for arbejdsløshedsdagpenge. En sådan dispensationsadgang er der stillet forslag om, for så vidt angår sygedagpenge.

Udvalget er opmærksom på, at bestemmelsen i lovforslagets § 61 ifølge en af ILO nedsat ekspertkomité i et vist omfang må anses for stridende imod reglerne i ILO-konvention nr. 102 om minimumsnormer for social tryghed, ratificeret af Danmark i 1955, og har taget til efterretning, at arbejdsministeriet har nedsat et særligt udvalg til vurdering af den fremsatte kritik, som er fremkommet på et sent tidspunkt.

Fra Den danske Købstadforening, ved formanden, borgmester Henning Rasmussen, har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse, hvori det henstilles til folketingsudvalget at overveje en ændring af lovforslaget, således at arbejdsformidlingskontorerne overflyttes til den primærkommunale forvaltning, og således at primærkommunerne får en væsentlig repræsentation i arbejdsmarkedsnævne.

Vedrørende det førstnævnte forhold har arbejdsministeren over for udvalget henvist til, at den af arbejdsministeriet efter forhandling med formændene for arbejdsmarkedets hovedorganisationer nedsatte kontaktgruppe i sin indstilling til arbejdsministeren har foreslået, bl. a. at arbejdsformidlingssystemet opbygges i kontor- og personalemæssig henseende som et landsomfat-

tende enhedssystem i statsligt regie (etatsystem).

Arbejdsmarkedsrådets formandskab har tilsluttet sig de af kontaktgruppen anlagte synspunkter og henstillet, at dens forslag søges fremmet. Vedrørende det andet punkt i købstadforeningens henvendelse har arbejdsministeren over for udvalget fremhævet, at det med lovforslaget tilsigtede områdesammenfald mellem arbejdsformidlingskontoret og arbejdsmarkedsnævnet på den ene side og amtskommunen på den anden side skyldes hensynet til et positivt og aktivt samspil mellem arbejdsmarkedsmyndighederne og andre lokale myndigheder. Da de vigtigste koordinerings- og planlægningsfunktioner må forudsættes placeret på det amtskommunale plan, har det været naturligt også at placere arbejdsformidlingskontoret og arbejdsmarkedsnævnet på dette plan.

Udvalget henstiller, at der ved den kommende ordnings gennemførelse lægges vægt på praktisk samarbejde mellem arbejdsformidlingen og primærkommunerne.

Udvalget har haft opmærksomheden henledt på det problem, der opstår i kraft af det forholdsvis lempelige skattetræk i arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at det allerede har vist sig, at det disponible beløb i ledighedsperioder nærmer sig den disponible lønindtægt, samt at det disponible beløb under ledighed endog i en række tilfælde — særlig i kommuner med relativt høj beskatningsprocent — vil nå op over den disponible lønindkomst.

Den relativt lempelige beskatning under ledighed reguleres dog i henhold til de almindelige skatteregler ved den senere foretagne slutligning.

Udvalget har drøftet de såkaldte julelukninger, d. v. s. afskedigelser omkring jule- og nytårstid, som bl. a. karakteriseret ved, at de pågældende virksomheders stáb af arbejdere straks efter nytår bringes op på sædvanlig størrelse. Det fremgår af arbejdsministerens udtalelser ved den skriftlige forelæggelse af lovforslaget, at der indsamles oplysninger om problemets omfang til brug for overvejelser om, hvorvidt der er anledning til at nedsætte et særligt udvalg til behandling af problemet.

Udvalget har endvidere beskæftiget sig med spørgsmålet om, hvor hurtigt antallet af arbejdsformidlingskontorer kan nedbringes til det i den skriftlige forelæggelse nævnte antal af 14. Arbejdsministeren har over for udvalget bl. a. oplyst, at der er taget skridt til allerede i indeværende år at afvikle 2 af de 29 offentlige arbejdsformidlingskontorer, og at det må antages, at det nye system i det væsentlige kan være tilvejebragt i løbet af 3-4 år. Udvalget har med tilfredshed taget disse oplysninger til efterretning.

Der er i flere henvendelser til udvalget peget på, at enkelte grupper af nyuddannede har ret høj, men kortvarig ledighed umiddelbart efter uddannelsens afslutning. Ved en af myndighederne anlagt meget rummelig fortolkning af de gældende bestemmelser har det været muligt for disse grupper at opnå ret til arbejdsløshedsdagpenge fra et tidligt tidspunkt. En fortsættelse af den nævnte praksis ville være uforenelig med lovforslagets bestemmelser. Den skærpelse, der således ville blive følgen, er dog betænkelig, hvorfor arbejdsministeren har stillet ændringsforslag nr. 24, indeholdende en overgangsbestemmelse.

Udvalget finder dog, at fortsat overvejelse af problemet er påkrævet.

Udvalget ønsker endelig at fremhæve følgende spørgsmål, som kan ordnes administrativt:

Reglen om, at ejere af jordbrugsejendomme med en grundværdi på 14.000 kr. og derover er udelukket fra at lade sig arbejdsløshedsforsikre, må anses for at medføre mindre heldige resultater. Denne form for begrænsning bør afskaffes.

Under en drøftelse af reglerne om privat arbejdsanvisning m. v. er udvalget blevet opmærksom på, at der nu af et vikarbureau tilbydes anvist midlertidig arbejdskraft inden for industrien, medens denne form for anvisning hidtil udelukkende har fundet sted inden for kontorområdet. Denne udvidelse, der er af ny dato, giver udvalget anledning til betænkelighed, og det henstilles derfor til arbejdsministeren at fastsætte regler vedrørende vikarbureauernes virksomhed, hvilket spørgsmål har været fremme i forbindelse med tidligere ændringer af loven.

Udvalget har søgt at vurdere, om den i lovforslagets § 9 omhandlede udvidelse af arbejdsmarkedsnævnenes medlemstal til 17 mod tidligere 11 åbner tilstrækkelig mulighed for en styrkelse af nævnene med henblik på løsningen af de øgede opgaver, som følger af, at der til hvert navn henlægges et større geografisk område end tidligere. Det fremgår af bemærkningerne til § 9, at hele amtskommunens geografiske område forudsættes repræsenteret i rimeligt omfang. Arbejdsministeren har endvidere oplyst, at også arbejdsministeriets kontaktgruppe i forbindelse med overvejelser om arbejdsformidlingens lokale struktur har gjort opmærksom på, at det for nogle af de nye områder ved de videre overvejelser om en nyordning kan vise sig, at der gør sig så specielle forhold gældende, at arbejdsmarkedsnævnene må have adgang til, efter forelæggelse for arbejdsdirektøren og drøftelse i landsarbejdsnævnet, at oprette kontaktgrupper — men ikke egentligt arbejdsmarkedsnavn — med lokale repræsentanter for arbejdsmarkedets parter også uden for nævnsmedlemmernes kreds ved større afdelingskontorer i AF-systemet.

Arbejdsministeren har endvidere over for udvalget peget på, at sådanne lokale kontaktgruppers arbejdsopgaver bør aftales nærmere efter de konkrete omstændigheder, som begrunder nedsættelsen, og ikke bør anfægte arbejdsmarkedsnævnenes kompetence og koordinerende virksomhed for området som helhed.

Udvalget finder, at arbejdsmarkedsnævnenes opmærksomhed bør henledes på muligheden for nedsættelsen af kontaktgrupper.

Endvidere har spørgsmålet om sammensætningen af arbejdsmarkedsnævnene været drøftet med henblik på spørgsmålet om, hvorvidt såvel lønmodtagergrupper uden for LO som arbejdsgivergrupper uden for Dansk Arbejdsgiverforening skal have adgang til repræsentation i arbejdsmarkedsnævnene.

Det fremgår af de fra arbejdsministeren modtagne oplysninger, at organisationerne allerede har vist positiv stilling til en sådan repræsentationsadgang, og at denne positive stillingtagen deles af arbejdsministeren.

Arbejdsministeren vil forud for den første nedsættelse af arbejdsmarkedsnævnene efter

lovforslagets gennemførelse anmode arbejdsdirektøren om at drøfte spørgsmålet med hovedorganisationerne. Herefter vil eventuelle problemer på det omhandlede område formentlig mest hensigtsmæssigt kunne tages op af landsarbejdsnævnet (hvori bl. a. også Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærforeninger vil være repræsenteret).

Udvalget peger på værdien af konferencer med deltagelse af arbejdsmarkedsnævnenes medlemmer og andre berørte og fremhæver betydningen af, at der til stadighed er midler til jævnlige foranstaltede virksomhed af den omhandlede art.

Under drøftelsen af bestemmelsen i § 39 om overflytning af medlemmer i forbindelse med bortfald af en arbejdsløshedskasses anerkendelse ønsker udvalget at fremhæve, at arbejdsdirektoratet i alle tilfælde bør rådføre sig med landsarbejdsnævnet i sager om overflytningsspørgsmål, inden indstilling i sådanne sager forelægges arbejdsministeren.

Arbejdsministeren har med udgangspunkt i udvalgets drøftelser i øvrigt stillet en række ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger. Udvalget ønsker dog i relation til ændringsforslag nr. 11 om adgangen til at fritage for betaling af kontingent til fremhæve, at der ved fastsættelse af sådanne regler for strafafsonere forudsættes forhandlet med direktøren for fængselsvæsenet.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) beklager, at der ikke i udvalget på grund af tidnød har været mulighed for grundigt at behandle alle de problemer, som nyordningen af arbejdsformidling og arbejdsløhedsforsikring fører med sig.

Mindretallet må også beklage, at regeringspartierne på afgørende vigtige områder har afvist de forslag, som er stillet af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om at sikre de arbejdsløse en egentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Den af regeringen foreslåede ordning vil ikke under ledigheden stille de arbejdsløse afgørende bedre økonomisk end efter de hidtidige regler, specielt ikke de lavtlønnede. Mindretallet mener også, at der bør

sikres en rimeligere hjælp, når der er tale om dobbelt husførelse, ligesom der bør skabes mulighed for besøg i hjemmet hver uge, hvis arbejde er anvist fjernt fra hjemstedet, og ikke som nu kun en gang hver måned.

Disse og andre forslag er afvist af regeringspartierne, hvorfor mindretallet har fremsat ændringsforslag disse forhold vedrørende.

Det er videre mindretallets forudsætning, at alle øvrige spørgsmål, der ikke dybtgående har været behandlet i udvalget, må viderebehandles ved et fortsat udvalgsarbejde.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag samt med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ad II. forslag til lov om ændring af lov om erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnævnet).

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Ad III. forslag til lov om ændring af lov om iværksættelse af offentlige arbejder m. v. og beskæftigelse af arbejdsløse.

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Ad IV. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløsheds-kasser og sygekasser).

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl., (Om arbejdsløshedsunderstøttelse).

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Ad VI. forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven. (Bortfald af kontingenthjælp).

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag.

Det bemærkes, at arbejdsministeren under hensyn til, at det under I omhandlede lovforslag vil kunne gennemføres til ikrafttræden den 1. april 1970, vil tilbagekalde forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsmarkedsnævnenes funktionsperiode og dagpengehjælpens varighed), hvilket lovforslag blev fremsat sammen med de ovenfor omhandlede lovforslag.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring.

Af et *mindretal* (Erling Dinesen, Anker Jørgensen, Evald Kristensen, Helge Nielsen, Poul Nilsson, Bertel Pedersen og Krog Hansen):

Til § 11.

1) *Stk. 3*, sidste pkt., udgår, og i stedet indsættes:

„Der ydes månedligt forskud på statsandelen svarende til 8 pct. af det som statsandel af driftsudgifterne for det foregående regnskabsår ydede beløb. Statsandelen af oprettelsesudgifter refunderes ved regnskabsaflæggelse.“

Til § 16.

2) I *stk. 2*, 1. pkt., ændres „10 kr. pr. dag“ til: „20 kr. pr. dag“.

3) I *stk. 3*, 2. pkt., ændres ordet „månedlig“ til: „ugentlig“.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 42.

4) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2*. Et medlem, som ikke længere har bopæl her i riget, skal udtræde af kassen.“

Af *mindretallet* under nr. 1:

Til § 47.

5) I 1. pkt. ændres „90 pct.“ til: „100 pct.“

Til § 51.

6) I *stk. 1* og 2 ændres „ $\frac{4}{5}$ “ til: „ $\frac{9}{10}$ “.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 56.

7) Til *stk. 3* føjes som sidste punktum:

„Har medlemmet efter afskedigelsen haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid

i mindst 13 uger inden for en periode af højst 26 uger, kan arbejdsperioder før afskedigelsen dog medregnes.“

Til § 57.

8) I *stk. 2* ændres „vedkommende arbejdsformidlingskontor eller afdelingskontor“ til: „arbejdsformidlingen“.

Af *mindretallet* under nr. 1:

Til § 64.

9) I *stk. 1* udgår sidste punktum.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 72.

10) Som nyt stykke indsættes efter *stk. 3*:

„*Stk. 4*. For et medlem, som er afskediget med pension på grund af alder eller svagelighed, medregnes arbejdsperioder før afskedigelsen ikke i arbejdsperioderne efter *stk. 1-3*. Har medlemmet efter afskedigelsen haft arbejde i en tid, som sammenlagt svarer til arbejde i fagets fulde, sædvanlige arbejdstid i mindst 9 uger inden for en periode af højst 26 uger, kan arbejdsperioder før afskedigelsen dog medregnes.“

Til § 76.

11) *Stk. 3*, nr. 3, udgår.

12) Som nyt stykke indsættes efter *stk. 3*:

„*Stk. 4*. Arbejdsdirektøren kan efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsætte regler, hvorefter medlemmer i andre tilfælde end de i *stk. 3* nævnte fritages for at betale medlemsbidrag efter *stk. 1* og 2, når særlige omstændigheder taler derfor.“

Til § 83.

13) *Stk. 3* affattes således:

„*Stk. 3*. Arbejdsgiverbidraget andrager årlig 90 kr. pr. forsikret helårsarbejder. For 2 arbejdere i hvert foretagende andrager bidraget dog 45 kr. pr. helårsarbejder. For land- og skovbrugsarbejdere samt for fiskere andrager bidraget 18 kr. pr. helårsarbejder.“

Af *mindretallet* under nr. 1:

Til § 100.

- 14) I *stk. 1* affattes nr. 3 og 4 således:
 „3. 2 medlemmer udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening.
 4. 2 medlemmer udpeget af Landsorganisationen i Danmark“.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 104.

- 15) I *stk. 1* ændres „1. oktober 1970“ til: „1. april 1970“.

16) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 172 af 28. april 1969, ophæves med den undtagelse, der følger af § 109, *stk. 2.*“

17) Som nyt stykke indsættes efter *stk. 2*:

„*Stk. 3.* Lov nr. 249 af 13. juni 1968 om privat arbejdsanvisning m. v., bortset fra § 1, *stk. 1*, og § 7, *stk. 3*, ophæves. I § 1, *stk. 1*, ændres „arbejdsnævnet“ til: „landsarbejdsnævnet“.“

18) Som nyt stykke indsættes efter *stk. 3*:

„*Stk. 4.* De i § 83, *stk. 3*, nævnte bidrags-satser får virkning fra den bidragsperiode, der indtræder den 1. april 1970, eller den første bidragsperiode, der indtræder efter denne dato.“

Til § 106.

- 19) „1. oktober 1970“ ændres til: „1. april 1970“.

Ny paragraf.

- 20) Efter § 107 indsættes som ny paragraf:

„§ 0. I tiden, indtil de i §§ 8 og 9 nævnte arbejdsmarkedsnævn er etableret, opretholdes de i henhold til § 2, *stk. 2*, i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 172 af 28. april 1969, beskikkede arbejdsmarkedsnævn.“

Stk. 2. Bestemmelsen i § 9, *stk. 4*, 4. pkt., får først virkning ved den første udpegning af medlemmer til arbejdsmarkedsnævnene, der finder sted efter oprettelsen af de i bestemmelsen nævnte udvalg og nævn.“

Til § 108.

- 21) Paragraffen affattes således:

„§ 108. Bestemmelsen i § 11, *stk. 2*, 2. pkt., for så vidt angår kontorerne uden for Københavnsområdet, samt bestemmelsen i § 11, *stk. 4*, får første gang virkning for kontorenes udgifter i finansåret 1971-72.“

Stk. 2. For de i *stk. 1* nævnte kontorens udgifter i finansåret 1970-71 gælder bestemmelserne i § 2, *stk. 10*, 1. og 2. pkt., i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 172 af 28. april 1969.“

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (Simonsen, Knud Bro, Asger Jensen, Gerda Møller, Robert Christensen, Jens Frandsen, Holger Hansen, Erik Hansen (Ålborg amt), Grethe Philip og Valbak):

Til § 109.

- 22) Til *stk. 2* føjes som sidste punktum:

„Er ordinært delegeretmøde i en kasse ikke afholdt i tiden mellem lovens ikrafttræden og 1. april 1974, kan kassen bevare anerkendelsen indtil udløbet af det regnskabsår, hvori første delegeretmøde afholdes.“

Af *mindretallet* under nr. 1:

- 23) I *stk. 2* udgår ordene „I tiden indtil 1. april 1974“ og erstattes af: „Indtil videre, dog længst indtil 1. april 1976“.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Ny paragraf.

- 24) Efter § 109 indsættes som ny paragraf:

„§ 00. Den, som i tiden indtil 31. marts 1971 begærer sig optaget som nydende medlem af en arbejdsløshedskasse inden 2 uger efter afslutning af uddannelse, opnår ret til dagpenge 1 måned efter optagelsen, såfremt regler af tilsvarende indhold var gældende i henhold til vedkommende kasses vedtægt indtil lovens ikrafttræden.“

Stk. 2. Til den, som har opnået ret til dagpenge efter *stk. 1*, kan dagpenge inden for det første år efter uddannelsens afslut-

ning højst udbetales med beløb, som sammenlagt svarer til dagpenge for 180 dage.“

Til § 110.

25) Paragraffen affattes således:

„§ 110. Uanset bestemmelsen i § 59, stk. 3, kan arbejdsdirektøren, forinden landsarbejdsnævnet er nedsat, fastsætte midlertidige regler i henhold til § 59.

Stk. 2. De således fastsatte midlertidige regler forelægges af arbejdsdirektøren for landsarbejdsnævnet, så snart dette er nedsat.“

Til § 111.

26) Paragraffen affattes således:

„§ 111. Ved beregningen af, om retten til dagpenge er opbrugt efter § 64, stk. 1, medregnes ikke dagpenge, som er udbetalt før 1. april 1970.“

Ny paragraf.

27) Efter § 111 indsættes som ny paragraf:

„§ 000. Arbejdsministeren fastsætter regler for behandling af klager over arbejdsdirektørens afgørelser i tilfælde, hvor klagen er indgivet før 1. april 1970, men ikke er færdigbehandlet inden dette tidspunkt.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Det virker som en urimelig belastning for primær- og sekundærkommuner igennem lang tid at skulle stå i forskud med udgifterne til oprettelsen og driften af arbejdsformidlingskontorerne. For så vidt angår valget af en månedlig a conto-betaling på 8 pct., bemærkes, at der herved på årsbasis vil fremkomme en a conto-betaling på 96 pct. af sidste regnskabsårs driftsudgifter.

Til nr. 2.

Tilskuddet til merudgifter ved dobbelt husførelse forelås forøget. Med det gældende grundbeløb på 10 kr. pr. dag andrager ydelsen pr. dag i reguleret form pr. 1. april 1970 14,90 kr. En forhøjelse af grundbeløbet til 20 kr. vil således medføre, at ydelsen pr. nævnte dato vil andrage 29,80 kr. pr. dag.

Til nr. 3.

Af hensyn til de pågældendes familieliv må det anses for utilstrækkeligt, at der kun ydes godtgørelse for udgiften ved en månedlig rejse til hjemstedet. Det foreslås derfor, at der kan ydes rejsegodtgørelse en gang om ugen.

Til nr. 4.

Ved forslaget åbnes der mulighed for, at et nydende medlem, som tager ophold på Færøerne eller i Grønland, kan bevare nydende medlemskab uden nogen særlig tidsbegrænsning.

Til nr. 5.

Den i lovforslaget indeholdte procentsats på 90 pct. vil pr. 1. april 1970 medføre, at dagpengenes maksimale størrelse ville blive 84 kr. Dette beløb må anses for for lavt, hvorfor der stilles forslag om at hæve procentsatsen til 100, hvilket pr. nævnte dato vil give en maksimal størrelse for dagpenge på 94 kr.

Til nr. 6.

Grænsen for dagpengenes størrelse i forhold til den pågældendes sædvanlige arbejdsindtægt foreslås forhøjet til 9/10 af medlemmets daglige fortjeneste mod efter bestemmelserne i såvel lovforslaget som den gældende lov 4/5 heraf. Forhøjelsen må navnlig anses for påkrævet af hensyn til de lavestlønnede.

Til nr. 7.

Begrundelsen for forslaget § 56, stk. 3, fremgår af bemærkningerne til paragraffen. Når et medlem afskediges med pension på grund af alder eller svagelighed, vil dette som hovedregel være ensbetydende med, at medlemmet ophører med at have erhverv som lønmodtager. I disse tilfælde er § 56, stk. 3, i den oprindeligt foreslåede form berettiget.

Af hensyn til det medlem, der uanset afskedigelse som nævnt fortsætter med at have erhverv som lønmodtager, stilles der forslag, der svarer til bestemmelsen i § 64, stk. 3, for så vidt angår pensionister m. fl.

Til nr. 8.

Forslaget tilsigter at undgå den uklarhed, der kan ligge i betegnelsen „afdelingskontor“.

Bet. o. f. t. l. vedr. arbejdsformidling m. m.

Til nr. 9.

Ifølge § 64, stk. 1, sidste pkt., skal man ved beregningen af, om pensionisters dagpenget er opbrugt, medtage dagpenge, som er oppebåret inden for de sidste 3 måneder, før pensionen begynder at løbe, og i de sidste 3 måneder, før medlemmet fylder 67 år. Bestemmelsen kan medføre urimelige resultater og bør derfor udgå.

Til nr. 10.

Uden den foreslåede bestemmelse ville reglen i forslaget § 56, stk. 3 — herunder det i ændringsforslag nr. 7 foreslåede nye pkt. — i henhold til § 66, stk. 2, finde anvendelse på deltidsforsikrede medlemmer. Det findes rimeligt, at der for disse medlemmer kommer til at gælde regler, der svarer til bestemmelsen i § 74, stk. 2, for så vidt angår deltidsforsikrede pensionister m. fl.

Til nr. 11 og 12.

I en den 29. januar 1970 afgivet indstilling har det af justitsministeriet i august 1969 nedsatte forsorgsudvalg vedrørende forsorgsarbejdet i fængselsvæsenets anstalter udtalt, at forsorgsudvalget ikke finder den af arbejdsløshedsforsikringsudvalget foreslåede løsning af problemet om medlemsbidrag for strafafsonere m. fl. acceptabel, idet man henviser til, at det vil være vanskeligt for løsladte, der løslades efter en relativt lang periode, at efterbetale samtlige restancer, og til, at „henstands- og slettelsesreglens fakultative karakter samt fakultativiteten af den foreslåede regel i forsorgsloven“ vil medføre en uensartet praksis. Ud over dette hensyn — og det almindelige hensyn til de løsladtes resocialisering — henvises der endvidere til, at en regel om fritagelse for betaling af medlemsbidrag vil medføre en forenklet og billigere administration end en ordning gående ud på, enten at fængselsvæsenet opnåede en særlig bevilling til at dække medlemsbidraget, eller at fængselsvæsenet — som under de nuværende forhold — må være henvist til at rette henvendelse til de sociale udvalg for at opnå dækning af bidraget.

Forsorgsudvalget foreslår derfor, at lovforslaget søges ændret, således at der i al fald sikres mulighed for fritagelse for betaling af medlemsbidrag for indsatte i kriminalforsorgsinstitutioner (d. v. s. fængsler

m. v. samt institutioner under Dansk Forsorgsselskab). Dette forslag er tiltrådt af direktøren for fængselsvæsenet og af justitsministeriet.

Arbejdsministeriet har fundet forsorgsudvalgets argumenter vægtige, men finder det mindre rimeligt, at en eventuel betalingsfritagelse alene indrømmes strafafsonere m. fl., idet andre grupper af medlemmer kan være i en lignende trangssituation og have samme behov for hjælp, f. eks. medlemmer, som under sygdom eller arbejdsudygtighed ikke har ret til dagpenge eller løn, samt de i lovforslagets § 76, stk. 3, nr. 3, nævnte medlemmer, som efter forslaget kun kan opnå en begrænset fritagelse.

Der stilles derfor forslag om, at reglen i forslaget § 76, stk. 3, nr. 3, ændres til en almindelig bemyndigelse for arbejdsdirektøren til efter forhandling med landsarbejdsnævnet at fastsætte regler om fritagelse for betaling af medlemsbidrag, når særlige omstændigheder taler derfor. Det er herved forudsat, dels at reglerne særlig tilgodeser sådanne medlemmer, som står i fare for at miste eller for ikke at kunne generhverve tilknytningen til arbejdsmarkedet, dels at betalingsfritagelse som regel ikke vil kunne gives til et medlem, der modtager dagpenge i anledning af sygdom, ulykkestilfælde eller ledighed.

Det er endvidere forudsat, at hjælp til betaling af medlemsbidrag ydes i medfør af forsorgsloven, jfr. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløshedskasser og sygekasser), i tiden indtil de af arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet fastsatte regler kan træde i kraft.

Under hensyn til, at den foreslåede bestemmelse må forventes administreret efter nogenlunde samme retningslinjer som den foran nævnte foreslåede nye bestemmelse i forsorgsloven, må det forventes, at merudgifterne ved forslaget vil andrage ca. 600.000 kr., der fuldt ud påhviler statskassen. Såfremt hjælp skulle ydes over forsorgsloven, ville statskassens andel andrage 3/4 eller ca. 450.000 kr.

Til nr. 13.

Den seneste forhøjelse af arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsforsikringen skete

ved lov nr. 159 af 13. april 1960, hvor arbejdsgiverbidraget blev forhøjet fra 38 kr. til 45 kr. årlig pr. ulykkesforsikret helårsarbejder og det særlige for land- og skovbrugsarbejdere samt fiskere gældende bidrag forhøjet fra 7,50 kr. til 9 kr. årlig pr. helårsarbejder.

Arbejdsgiverbidraget er således ikke blevet reguleret i de sidste 10 år, i hvilken periode udgifterne til dagpenge næsten er fordoblet og det offentlige andel i udgifterne steget fra ca. 25 pct. til ca. 75 pct.

På denne baggrund er det fundet rimeligt at foreslå en fordobling af arbejdsgiverbidraget, således at det almindelige bidrag forhøjes fra 45 kr. til 90 kr. årlig pr. ulykkesforsikret helårsarbejder og det særlige for land- og skovbrugsarbejdere samt fiskere gældende bidrag forhøjes fra 9 kr. til 18 kr.

Forhøjelsen af bidraget skønnes at ville indbringe et beløb på ca. 45 mill. kr. på årsbasis til statskassen.

Til nr. 14.

Den forøgede repræsentation af arbejdsmarkedets hovedorganisation er påkrævet under hensyn til det i saglig henseende store område, der skal dækkes.

Til nr. 15.

Begrundelsen for det oprindeligt foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt den 1. oktober 1970 blev givet i arbejdsministerens fremsættelsesbemærkninger (Folketingstidende sp. 3233 ff.), hvori det bl. a. blev fremhævet, at selv om regeringen lægger afgørende vægt på, at de i lovforslaget indeholdte nye regler bringes i anvendelse snarest, har man af hensyn til de administrative omlægninger og til, at folketinget får den fornødne tid til at behandle forslaget, foreslået 1. oktober 1970 som ikrafttrædelsesdato.

Under behandlingen i folketinget har der imidlertid vist sig at være en almindelig interesse for en hurtigere gennemførelse, og arbejdsministeriet har derfor overvejet muligheden for at lade loven træde i kraft den 1. april 1970. Resultatet af disse overvejelser er blevet, at en ikrafttrædelse fra denne dato er forsvarlig, når der foretages visse ændringer, og der stilles derfor forslag i overensstemmelse hermed, jfr. forslagene 20, 21 og 25, som er realitetsændringer, og forslagene 16, 17, 19 og 26, der er tekniske konsekvensændringer.

Det skal i denne forbindelse fremhæves, at et fremrykket ikrafttrædelsestidspunkt rejser et særligt problem for deltidsarbejdende, idet reglerne i kap. 11 først kan fungere, når visse regler er fastsat af arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet, jfr. lovforslagets § 68, stk. 5, og § 73, stk. 2. Arbejdsdirektøren vil blive anmodet om at optage forhandlinger med landsarbejdsnævnet, så snart dette er nedsat, med henblik på en snarlig fastsættelse af de nævnte regler. En vedtægtsændring, hvorved det bestemmes, at deltidsarbejdende kan optages som nydende medlemmer af vedkommende kasse, kan først forventes godkendt i henhold til § 35, stk. 2, når de nævnte bestemmelser er fastsat.

Til nr. 16, 17 og 19.

Ændringerne er tekniske konsekvenser af det foreslåede ændrede ikrafttrædelsestidspunkt.

Til nr. 18.

Den i ændringsforslag nr. 13 foreslåede forhøjelse af arbejdsgiverbidraget foreslås sat i kraft således, at de højere bidrag betales for den bidragsperiode, der indtræder den 1. april 1970, eller den første bidragsperiode, der indtræder efter denne dato. Det bemærkes herved, at bidragsperioden er sammenfaldende med den periode, for hvilken vedkommende ulykkesforsikrings-selskab (forbund) opkræver ulykkesforsikringspræmie (medlemsbidrag) hos pågældende arbejdsgiver.

Til nr. 20.

Ad § 0, stk. 1: Da det med det foreslåede ændrede ikrafttrædelsestidspunkt må forudses, at der vil blive for kort tid til udpegelse af medlemmerne af de nye arbejdsmarkedsnævn, foreslås det, at de hidtidige arbejdsmarkedsnævn fungerer i en overgangsperiode.

Det er arbejdsministerens hensigt at lade overgangen fra de hidtidige nævn til de nyoprettede nævn foregå snarest muligt og samtidig for hele landet.

Ad § 0, stk. 2: De i § 9, stk. 4, 4. pkt., nævnte amts sociale organer er foreslået oprettet i forslag til lov om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, der for tiden behandles i folketinget. Da det er uvist, hvornår de to nævnte organer vil blive nedsat, og da det er af vigtighed, at de nye arbejdsmarkedsnævn vil kunne nedset-

tes kort tid efter 1. april 1970, stilles der forslag om, at den første nedsættelse af arbejdsmarkedsnævn finder sted uden iagttagelse af den formelle regel i § 9, stk. 4, 4. pkt.

Arbejdsministeriet vil anmode amtsrådene om i forbindelse med første udpegelse af medlemmer til arbejdsmarkedsnævnene at drage omsorg for, at der i videst muligt omfang skabes den koordinering mellem den sociale forvaltning og arbejdsmarkedsnævnene, som er tilsigtet med bestemmelsen i § 9, stk. 4, 4. pkt.

Til nr. 21.

Der henvises til bemærkningerne til § 11.

Med det foreslåede ændrede ikrafttrædelsestidspunkt vil det være praktisk muligt for så vidt angår Københavnsområdet at lade de ændrede bestemmelser om forskudsvis betaling og endelig fordeling kommunerne imellem af den kommunale andel af udgifterne ved arbejdsformidlingen træde i kraft straks, d. v. s. med virkning for kontorets udgifter i finansåret 1970-71.

For så vidt angår kontorerne uden for Københavnsområdet vil praktiske grunde derimod fortsat gøre det nødvendigt, at ikrafttrædelse først sker med virkning for udgifterne i finansåret 1971-72.

Til nr. 22.

Arbejdsledigheds-kassernes Samvirke har over for folketinget henstillet, at fristen i lovforslagets § 109, stk. 2, udskydes i det mindste til at omfatte det tidsrum, inden for hvilket de pågældende kasser kan afholde ordinært delegeretmøde.

Antallet af arbejdsledigheds-kasser, der pr. 1. april har et medlemstal under 1.000, er 16. Af disse vil de 15 afholde delegeretmøde mellem 1. april 1970 og 1. april 1974, medens 1 kasse først afholder næste delegeretmøde i september 1974.

Arbejdsministeren finder ønsket rimeligt og stiller derfor ændringsforslag i overensstemmelse dermed.

Til nr. 23.

Den i lovforslaget omhandlede periode for en fortsat opretholdelse af anerkendelse af arbejdsledigheds-kasser med mindst 100 medlemmer er for kort og bør derfor forlænges i den udstrækning, det er anført i ændringsforslaget.

Til nr. 24.

Efter lovforslagets § 54 opnår den, som i læretiden har været omfattet af lærlingelovens § 1, og som hermed efter forslaget § 41, stk. 4, har været udelukket fra nydende medlemskab, ret til dagpenge efter kun 1 månedes medlemstid som nydende medlem.

Tilsvarende adgang til hurtig opnåelse af ret til dagpenge tilkommer i et vist omfang nu også udlærte, som i læretiden var omfattet af lærlingelovens § 30 (voksenlærlinge), og tillige — i henhold til bestemmelse i visse kassers vedtægter — enkelte andre, som hidtil har været under uddannelse af anden art end egentlig lærlinguddannelse.

Med henblik på at undgå, at voksenlærlinge m. fl., som efter de gældende regler har kunnet regne med at have ret til at blive optaget i forsikringen på de nævnte vilkår, afskæres herfra med den virkning, at de pågældende i et eller andet tidsrum unddrages fra adgang til dagpenge under ledighed, foreslås det, at adgangen til at opnå ret til dagpenge på de hidtil gældende vilkår opretholdes i en overgangsperiode på 1 år.

Forslaget i stk. 2 om begrænsning af retten til dagpenge svarer såvel til forslaget til § 54, stk. 2, som til, hvad der efter § 16, stk. 5, i mønstervedtægt (1969) for statsanerkendte arbejdsledigheds-kasser nu er gældende i samtlige kasser.

Til nr. 25.

Reglerne i § 59 om supplerende dagpenge, jfr. bemærkningerne til paragraffen, er til dels helt nye, og deres ikrafttræden pr. 1. april 1970 forudsætter derfor, at de nærmere regler, som ifølge stk. 3 fastsættes af arbejdsdirektøren efter forhandling med landsarbejdsnævnet, udfærdiges således, at de kan træde i kraft samme dato. Der stilles derfor forslag om, at arbejdsdirektøren — uden forudgående forhandling med landsarbejdsnævnet — fastsætter midlertidige regler, der forelægges landsarbejdsnævnet, så snart dette er nedsat.

Til nr. 26.

Den ændrede formulering foreslås under hensyn til, at lovens ikrafttrædelsestidspunkt foreslås ændret.

Om begrundelsen for forslaget henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 2 (forslaget til § 17 A, stk. 3), i forslag til lov om

ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring. (Arbejdsmarkedsnævnenes funktionsperiode og dagpengehjælpens varighed).

Til nr. 27.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets afsnit IV, tilsigtes der med forslaget en væsentlig omlægning af reglerne om administrativ rekurs. Ændringerne går bl. a. ud på, at arbejdsnævnet som klageinstans afløses af ankenævnet for arbejdsløshedsforsikringen, og at der ikke i forslaget er optaget en regel, som svarer til bestemmelsen i den gældende lov om, at arbejdsnævnets afgørelser i visse tilfælde kan indbringes for ministeriet.

Selv om det forudsættes, at arbejdsnævnet — inden det bortfalder i forbindelse med den gældende arbejdsløshedslovs ophævelse pr. 1. april 1970 — så vidt muligt færdigbehandler de sager, der er indanket inden denne dato, vil overgangsregler for behandling af de ankesager, der ikke er afgjort inden lovens ikrafttræden, være nødvendige.

Det drejer sig om afgørelser, truffet af arbejdsdirektøren og indanket for arbejdsnævnet før lovens ikrafttræden, men ikke færdigbehandlede, om sådanne afgørelser, som efter lovforslaget skal ankes til ankenævnet, og som før lovens ikrafttræden er indanket for arbejdsministeriet, men ikke er færdigbehandlede, samt om afgørelser, der er truffet af arbejdsnævnet med dissenterende votum, således at der efter de hidtil gældende regler er adgang til anke til arbejdsministeriet, medens sådan ankeadgang ikke er til stede for tilsvarende afgørelser, der efter lovens ikrafttræden træffes af ankenævnet.

Der stilles forslag om, at arbejdsministeren fastsætter de nærmere regler for behandling af disse klagesager.

Der vil i henhold til den foreslåede beføjelse blive udarbejdet regler, som giver klagerne en retsstilling, der er i det mindste lige så betryggende som retsstillingen efter gældende lov.

II. forslag til lov om ændring af lov om erhvervmæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere. (Om kursusnævnet).

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et flertal (Asger Jensen, Knud Bro, Gerda Møller, Simonsen, Robert Christensen, Jens Frandsen, Holger Hansen, Erik Hansen (Ålborg amt), Grethe Philip og Valbak):

Til § 2.

„1. oktober 1970“ ændres til: „1. april 1970“.

Bemærkning.

Ændringsforslaget er en konsekvens af det af arbejdsministeren stillede forslag om, at forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring træder i kraft den 1. april 1970 i stedet for som oprindeligt foreslået den 1. oktober 1970.

IV. forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Hjælp til betaling af medlemsbidrag til arbejdsløhedskasser og sygekasser).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2.

„1. oktober 1970“ ændres til: „1. april 1970“.

Bemærkning.

Ændringsforslaget er en følge af det samtidig hermed stillede ændringsforslag til forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, hvorefter sidstnævnte lov skal træde i kraft 1. april 1970.

V. forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om arbejdsløhedsunderstøttelse).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

I lovforslaget ændres „1. oktober 1970“ til: „1. april 1970“.

Bemærkning.

Ændringsforslaget er en følge af det samtidig hermed stillede ændringsforslag til forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, hvorefter sidstnævnte lov skal træde i kraft 1. april 1970.

VI. forslag til lov om ændring af sygeforsikringsloven. (Bortfald af kontingenthjælp).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

I lovforslaget ændres „1. oktober 1970“ til: „1. april 1970“.

Bemærkning.

Ændringsforslaget er en følge af det samtidig hermed stillede ændringsforslag til forslag til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring, hvorefter sidstnævnte lov skal træde i kraft 1. april 1970.

Ager Jensen,
næstformand.

Knud Bro.

Gerda Møller.

Simonsen.

Robert Christensen.

Jens Frandsen.

Holger Hansen.

Erik Hansen (Ålborg amt).

Grethe Philip.

Valbak,
formand.

Erling Dinesen.

Anker Jørgensen.

Evald Kristensen.

Helge Nielsen.

Poul Nilsson.

Bertel Pedersen.

Krog Hansen.